

Antonio Kutleša

Cvjetovi koji nisu procvali

Prema enciklopedijskoj definiciji, crtež je grafički prikaz oblika na nekoj površini, no to je i sredstvo objašnjavanja uvijek apstraktne misli, odnosno, komunikacije aktera, umjetnika, tehničara ili zanatlije sa samim sobom.¹ Njegova je primjena široka i, iako ga je u pojedinim područjima zamijenila fotografija, u nekim je disciplinama i dalje neophodan za detaljan prikaz elemenata u svrhu edukacije o određenoj temi. Pritom u prvome redu govorimo o tehničkom crtežu, a umjetnički crtež možemo promatrati kao zasebnu potkategoriju, iako se njihove karakteristike mogu ispreplesti. Dok još ne postoji povijesni pregled crteža u Hrvatskoj, a presjek suvremenih radova dobivamo na povremenim izložbama gdje se postavlja pitanje što je i kakav je crtež danas, ostaje nam proučavati i uspoređivati umjetničke izraze i vidjeti kako oni odgovaraju senzibilitetu današnjeg društva. Jesu li to istraživanja pravaca u kojima se sve ovaj medij može razvijati i s kojim se drugim disciplinama može povezati ili sama tehnička vještina autora? A kako pritom pristupiti grafici – toj disciplini koja je danas gotovo neodvojiva od dizajna i vizualne kulture pri čemu, međutim, tradicionalne tehnike sve češće zamjenjuju njihove digitalne inačice?

Zadržavajući detaljistički pristup koji povezujemo s povijesnim razdobljima pojave grafike, no koristeći istovremeno suvremene tehnološke alate, Antonio Kutleša u radu *Cvjetovi koji nisu procvali* grafički crtež prenosi u trodimenzionalni oblik bez prethodnog oblikovanja predmeta u tradicionalnim kiparskim tehnikama. Umjetnikov eksperiment tako, naslanjajući se na raniji rad naslovljen *DIY 3D printer* iz 2020. godine, polazi od

¹ Tomislav Premerl, „Crtež kao način mišljenja“, u: Crtež u znanosti, (ur.) Miljenko Lapaine, Zagreb: Geodetski fakultet, 1998., str. 19

GALERIJA KARAS

ideje problematiziranja širine crtačkog medija, prožimanja disciplina te korištenja suvremenih alata, provodeći nas kroz proces potpune transformacije – na razini ideje, medija i doživljaja stvaralačkog procesa i njegovog produkta. Razmišljajući o ograničenjima dvodimenzionalne plohe, čije svladavanje, međutim, svjedoči o umjetničkoj vještini jer stvaranje trodimenzionalnog privida prema prirodi i dalje je osnovni kriterij upisa na umjetničke škole i akademije, autor zalazi u kiparsko polje te opredmećuje prividan prikaz na plohi papira. U tome koristi digitalne tehnologije trodimenzionalnog ispisa koje omogućuju željeni transfer, a čiji je rezultat istovremeno i originalan crtež i njegova transformirana inačica. Za razliku od tradicionalnog pristupa u kojemu studija ili skica služe kao bilješka ideje i predložak koji umjetnik koristi kako bi promislio o rješenju u kiparskom mediju, no pri čemu mu u oblikovanju ostaje sloboda za kreativno istraživanje procesa izrade, Antonio Kutleša nastoji ostvariti potpun i točan prijenos jednoga medija u drugi u kojemu dvodimenzionalni grafički list promatramo ujedno kao i njegov krajnji trodimenzionalni objekt, koji u procesu obrade nije izgubio kvalitete izvornoga predloška te koji se istovremeno može koristiti kao predložak za nove grafike, prelazeći time ponovno u dvodimenzionalnu formu. Tako, primjerice, rad *Cvijet*, izveden u bakropisu, postaje predložak za realizaciju drugih radova koji čine grafičku instalaciju. Trodimenzionalni model dobiven od izvedenog bakropisa putem osmišljenih računalnih procesa, ispisuje se pisačima u pojedinačne matrice, a njihovim otiskivanjem u slijepom tisku nastaju elementi čijim se spajanjem ostvaruje trodimenzionalni grafički objekt istovjetan izvornom predlošku. Takav prijenos omogućuje nam rotiranje i sagledavanje nekadašnjeg dvodimenzionalnog prikaza iz novih perspektiva, koje se mogu koristiti u sljedećim prijenosima i eksperimentima. Pa ipak, unatoč uspješnom prijenosu dvodimenzionalnog prikaza u trodimenzionalni objekt, željena transformacija rada nije potpuna jer se u procesu transfera izgubio izvorni

GALERIJA KARAS

crtež. Rad *Plod* primjer je otiska i ispisa u kojemu je sadržan originalni crtež pa se, stoga, može sagledati kao potpuni transfer priželjkivanog rezultata.

U suvremeno doba u kojemu je tehnologija neodvojiv dio ljudskog života, aktualna umjetnička promišljanja s jedne se strane odnose na iskorištavanje tehnoloških potencijala s ciljem preispitivanja načina na koji doživljavamo svijet, a s druge na kritiku stila života i sustava vrijednosti koji proizlaze iz današnjih potreba, odnosno standarda, te dostupnosti sadržaja i alata. Široka primjena trodimenzionalnih pisaca ne samo u brojnim sektorima i industrijama, nego i u individualnim projektima, te njegovo nezaobilazno mjesto u suvremenim interdisciplinarnim umjetničkim praksama, pobuđuju pitanje originalnosti i zamjenjivosti disciplina. Umjetnik odavno nije pasionirani promatrač svakodnevice u potrazi za nadahnućem, već aktivan sudionik svoga vremena koji testira granice medija i pita se kako iskoristiti dostupne resurse za djelovanje u društvu. Antonio Kutleša svoj pogled usmjerava na formu koju iskorištava kako bi prošetao kroz stvaralačke, estetske, funkcionalne i društvene procese. Kroz eksperimente ovladavanja korištenim alatom i usavršavanja forme, ovaj autor promatraču ostavlja mogućnost interpretacije rezultata u kojemu se susreću i prožimaju individualni i tvornički segment, slobodni i zadani radni mehanizam, kreativni potencijal i tehnički postupak te osvrt na prošlost i pogled u budućnost koju, ako je suditi prema nazivu rada, vidi kao zamrznutu sliku, svojevrsno ogledalo posttehnološkog društva.

Ivana Završki

GALERIJA KARAS